

Bo en Silke, Utrecht, november 2021.

Voor haar boek *Solace* fotografeerde en interviewde Sarah Mei Herman Chinese lhbtj-jongeren. Sommigen van hen zocht ze op in China, waar homoseksualiteit een taboe is. Anderen sprak ze in Europa. Maar ook hier hebben ze te maken met hardnekkige vooroordelen, en de afkeuring van ouders en familie.

lhbtj

De kameleon van KeQian, Xiamen, september 2019.

Zhaohui en Davey, Rotterdam, november 2021.

lhbti

Xiaoli en Minze, Xiamen, september 2019.

lhbti

Daags voor ons interview over haar nieuwe boek *Solace* ('Troost') had Sarah Mei Herman, in de volle metro van Londen, nog zo'n moment waarop ze dacht: o, had ik maar een camera bij me. Al die in zichzelf gekeerde mensen. Pure schoonheid vindt ze dat, het moment waarop mensen stilvallen, zich misschien even niet meer bewust zijn van hun omgeving en het masker van onverschilligheid of neutraliteit, van sociale conventies, per ongeluk even laten zakken. De paar tellen die de fotograaf de gelegenheid bieden door te dringen tot de kern van haar model.

Herman (42) is als fotograaf, afgestudeerd aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag en The Royal College of Art in Londen, altijd geïntrigeerd geweest door intimiteit en liefdesrelaties. Met haar camera op zoek naar de mentale en fysieke staat waarin je verkeert als je met je geliefde, of alleen – in je eigen wereld, onbespied, ongestoord – jezelf bent. Dat sleutelmoment vinden en vastleggen, is de gave van de fotograaf, die erkent dat 'mensen zich snel bij me op hun gemak voelen en me toelaten.' Zo komt ze tot iets wat we de essentie van een wezen kunnen noemen, en laat ze de glinstering daarvan in haar werk weerspiegelen. Hoe ze dat deed in de Volksrepubliek China, in de stad Xiamen, toen ze daar als *artist in residence* in 2014 voor het eerst neerstreek? Tamelijk blanco arriveerde ze in het land waarnaar ze allang nieuwsgierig was en, net als voordien, op zoek ging naar mensen die voor haar model wilden staan. 'Het kostte wel veel tijd. Ik zocht contact op de campus van de universiteit, waar studenten soms wat Engels spreken. Vaak waren het vrouwen. Zij stelden zich meer open, en bovendien kreeg ik alleen toegang tot de slaapzalen waar vrouwelijke studenten wonen.' Ook sprak ze op straat mensen aan. 'Ik had een briefje bij me met in het Chinees het verzoek voor mij te poseren.' Vrij gemakkelijk wist ze – de magie van uitstraling – het vertrouwen van Chinezen te winnen, en bouwde ze vriendschappen op die tot op de dag van vandaag duren.

Het was min of meer toeval dat Herman drie keer in contact kwam met vrouwen die een lesbische relatie hadden. Geheime relaties, want hoewel onder de Chinese

wet homoseksualiteit sinds een jaar of twintig niet meer verboden is, wordt het door de overheid en door oudere generaties verre van geaccepteerd. 'Het is een groot taboe. Ouders pushen hun kind om traditioneel te trouwen, lhbt'ers staan er onder enorme druk. Er vinden nep-huwelijken plaats. Ouders vermoeden natuurlijk wel dat hun kind niet hetero is, maar ze willen het niet weten, of hopen dat het eroverheen groeit. In het ergste geval sturen ze hun kind naar wat dan homogenezingstherapie wordt genoemd.'

Drie keer kwam Herman terug naar Xiamen om er te werken, resulterend in het grote project *Touch*. Een serie daaruit werd in 2021 onderscheiden met een derde prijs bij de Zilveren Camera in de categorie 'Documentaire Internationaal'. En ook elders, in de Verenigde Staten, bleef haar werk niet onopgemerkt. Ze kwam in contact met een filantropische instelling die fotoboeken financiert over de lhbt-cultuur wereldwijd, met uiteindelijk tot gevolg dat ze een vijfde reis naar China kon maken. Zo keerde ze in september 2019 terug in Xiamen om, eerst voor twee weken, te werken aan het nieuwe project dat zou uitmonden in *Solace*.

Via via zocht en vond ze nieuwe homoseksuele en lesbische modellen, die graag meewerkten. Herman: 'Ook zij vinden het belangrijk dat zij gezien worden, en dat hun verhalen worden gehoord.' Zo ging ze in eerste instantie langs bij veertien jonge Chinezen in Xiamen die bereid waren voor haar te poseren. Als de modellen nog bij hun ouders woonden, in China minder ongebruikelijk voor jongvolwassenen dan in Nederland, moest de ware aard van het project worden verhuuld: 'Bij een tweeling thuis, allebei homo, vertelden de jongens hun moeder dat ik ze fotografeerde voor een project over tweelingen. De vader, voor wie ze geen goed woord overhadden, was buiten de deur aan het werk. Ze waren dol op hun moeder, die waarschijnlijk wel wist hoe het met haar zonen zat.' Bemoedigd door de resultaten van de eerste twee weken plande Herman een nieuwe reis. Maar corona zette er een streep door. China ging op slot, om pas eind 2022 weer open te gaan voor buitenlanders. In overleg met de uitgever in New York, zenuwachtig vanwege een stagnerende planning, besloot Herman verder te werken in

'Ik had een briefje met in het Chinees het verzoek voor mij te poseren'

Europa. Ze maakte portretten in Nederland, in Duitsland en van een stel in Parijs dat ze een kleine drie jaar eerder in Xiamen ook al had gefotografeerd.

De Chinese lhbt'ers in Europa leven weliswaar gemiddeld in een toleranter omgeving, maar hebben evenzeer hun beladen voorgeschiedenis, worden ook geconfronteerd met de afkeuring van ouders en familie en de weerspanning van vooroordelen. De Nederlandse ouders van twee geadopteerde Chinese jongeren zijn, naast die van een jongen die in Nederland opgroeide, de enigen in *Solace* die weten wat de geaardheid is van hun kind, en die hun voorkeur voluit omarmen.

De foto's van 31 jongeren zijn aldus verzameld in *Solace*: portretten, maar soms ook interieurfoto's van hun kamer of woning. Iedereen komt in het boek aan het woord, en vertelt over zijn of haar leven, de obstakels en angsten, maar ook over de vreugde van hun relatie. Anderhalf tot twee uur trekt Herman doorgaans uit voor haar foto's. Ze tast voorzichtig af of iemand iets wil vertellen over zijn of haar situatie. 'Soms voelt iemand zich eerst ongemakkelijk, is gereserveerd of verlegen. Maar er komt altijd een moment waarop iemand zich overgeeft.'

Ongekend intieme en relaxte foto's levert het op, altijd gemaakt met de analoge Mamiya 6x7 cm (middenformaat) camera. 'Ik ben gehecht aan film. Je kunt niet, zoals bij digitale opnamen, meteen zien wat het resultaat is: dat komt de concentratie ten goede, en ook het model wordt niet afgeleid door nieuwsgierigheid.'

In *Solace* mogen dan lhbt'ers model staan, wie het boek bekijkt heeft vaak de neiging dat aspect te vergeten. De warmte van de aanraking, de teerheid van de huid, tederheid van een blik, ontspanning en overgave, die gun je iederéén: ze overstijgen genderkwesties. Zonde dat het boek op de Chinese markt niet te koop is: een voorwaarde die Hermans modellen begrijpelijkerwijs stelden aan hun deelname. Maar na tweeënhalve jaar kilte van quarantaines, lockdowns, sterfgevallen en stress zou je ook de Chinezen deze visuele troost van harte gunnen.

Sarah Mei Herman: Solace, Portraits of Queer Chinese Youth; 128 pagina's; The New Press; € 23,99. Duo-expositie met Tara Fallaw bij galerie Caroline O'Brien, Amsterdam, 18 februari t/m 8 april.

libbi

Aren en Fleur, Leiden, november 2021.

Xiyun en Liya, Amsterdam, december 2021.

lbtii

Zhiqi en Liang, Xiamen, september 2019.

Zhiqi en Liang, Parijs, april 2022.